WIKIPEDIA

Nqanasan dili

Vikipediya, azad ensiklopediya

Nqanasan dili — nqanasanların dili. Köhnə adlanması — *tavgiy dili* və ya *tavgiy-samoyed dili*. Rusiya Federasiyasının Krasnodar diyarının Taymır rayonunun Ust-Avam, Voloçanka və Novaya qəsəbələrində məskunlaşıblar. Samodi dillərinin şimal qrupuna aiddir.

Mündəricat

Dil daşıyıcıları

2010-cu ildə 862 nəfər nqanasanlıdan 125-i bu dildə danışa bilirdi. Bütün nqanasanlılar rus dilində, bəziləri isə dolqan və enes dilində danışırlar. Bir birini başa düşən avam və xataqan (vadeyev) dialektinə bölünür.

Hal-hazırda nqanasan dili dolqan dili tərəfindən assimilyasiya olunur. Bu dildə əsasən 60 yaşından yuxarı insanlar danışır.

Statusu

Nqanasan dili Rusiyada yerli azsaylı xalın dili statusuna malikdir.

2000/01-ci dərs ili məlumatına görə nqanasan dili Voloşanka və Ust-Avam qəsəbə məktəblərinin 1-9 siniflərində tədris edilir. Həmçinin nqanasan dili Sankt-Peterburqdakı Şimal Xalqlarının İnstitutunda öyrənilir.

Nqanasan dilində arada «Taymır» əzetində materiallar dərc edilir. Nqanasan dilində həmçinin Dudinka radiostansiyasında həftədə beş dəfə hərəsi 15 dəqiqə olan verilişlər hazırlanır.

Həmçinin bax

- Kiril qrafikalı əlifbalı dillər siyahısı

Mənbə

- Языки народов Сибири, находящиеся под угрозой исчезновения: Нганасанский язык (http://lingsib.iea.ras.ru/ru/languages/nganasan.shtml)
- Сопоставительный мультимедийный ненецко-нганасанский словарь (с переводом на русский и английский) (http://www.speech.nw.ru/NenNgan/index-rus.html)
- Нганасанский мультимедийный словарь (http://www.speech.nw.ru/Nganasan/)
- Nganasanica (http://www.nganasanica.de)

Ədəbiyyat

- Г. Н. Прокофьев. Нганасанский (тавгийский) диалект // Языки и письменность народов Севера. Ч. 1. М.-Л., 1937.
- Н. М. Терещенко. Нганасанский язык. Л.: Наука, 1979
- Е. А. Хелимский. Очерк морфонологии и словоизменительной морфологии нганасанского языка. — Таймырский этнолингвистический сборник. М.: РГГУ, 1994.
- Helimski, E. 1998. Nganasan. // D. Abondolo (ed.). The Uralic Languages. London and New York: Routledge.
- Wagner-Nagy, Beáta: Chrestomathia Nganasanica. (Studia Uralo-Altaica : Supplementum 10) Szeged, 2002
- Katzschmann, Michael: Chrestomathia Nganasanica : Texte - Übersetzung - Glossar - Grammatik , Bearbeitung der Нганасанская фольклорная хрестоматия zusammengestellt von Kazis I. Labanauskas unter Berücksichtigung des Словарь нганасанско-русский и русско-нганасанский. (Nganasanica 1) Norderstedt, 2008, 604 p. ISBN 978-3-8370-1121-0